І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь... Т. Шевченко

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюз: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 88. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 11-го ТРАВНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 11, 1972 No. 88. VOL. LXXIX.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Середа, 10 травня 1972

УРЯДОВА РАДА ПЛАТЕНЬ СХВАЛИЛА підвищити заробітну платню для портових вантажників і працівників на східньому і західньому побережжях ЗСА. Однак, Рада 6-ма голосами проти 1-го схвалила підвищення платні на 55 центів, а не на 70 центів, як того вимагала професійна спілка. Рада Платень мотивує свое рішення тим, що завадто різке збільшення платні сприяло б інфляції.

КОРПОРАЦІЯ ДЖЕНЕРАЛ МОТОРС ЗНОВУ ВІДКЛИКАЛА з ринку і з ужитку власникам для перевірки й направи 350 000 автомобілів типу „Вегас" випуску 1971 і 1972 року, щоб направити технічний неполадок у моторі. Недавно ця ж корпорація відкликала 130 000 автомобілів моделі „Вегас" випуску 1972 року, щоб направити похибку в моторі, яка могла привести до пожежі.

ВІЙСЬКА ПІВДЕННОАМЕРИКАНСЬКОЇ КРАЇНИ ГОНДУРАС продовжують у густих лісах і в гористій місцевості розшукувати американського повітряного пірата, який, захопивши літак, стрибнув з парашутом і з 300 тисячами долярів „викупу". За свідченнями пілотів викраденого літака, який вже щасливо повернувся до ЗСА, злочинець вистрибнув десь у районі між Гондурасом і Мехіко.

КОЛИШНЬОМУ ПРЕЗИДЕНТОВІ ЗСА ГАРРІ ТРУМАНОВІ сповнилось 8-го травня 88 років життя. Він провів той день в родинному колі в своєму домі в Індепенденсі, Мізурі. Стан здоров'я Г. Трумана дуже добрий.

ГРУПА НАУКОВЦІВ У ДАЛЛЕСІ ПРИЙШЛА ДО ВИСНОВКУ, що психічну хворобу сизофренію викликає нестача певної хемічної речовини в людському організмі, яка регулює діяльність мозку. Лікарі відкрили, що субстанція ДМТ, якщо її в організмі забагато, може викликати порушення психічної рівноваги. Таким чином, вони відкривають шлях до боротьби з тією хворобою, шляхом введення в організм сизофреніка протидіючої хемічної речовини.

ВЛАСНИКИ ТВАРИННИЦЬКИХ ФАРМ І ПРОДУЦЕНТИ М'ЯСА твердять, що в кінці літа й на початку осени дуже підвищаться ціни на м'ясо, найбільше на свинину. Свинина вже тепер подорожчала, а з осени подорожчає на понад 11 відсотків, бо зростають видатки на утримання й догляд за тваринами. З квітня 1971 року до квітня 1972 року свинина подорожчала на 36,6 відс.

СОВЄТИ НЕ ХОЧУТЬ замирення у В'єтнамі — заявив британський міністер закордонних справ Алек Даглес-Гюм в палаті громад, звітуючи про заходи щодо тамошнього замирення. Совєтський Союз, заявив він, відкинув кількакратні пропозиції британського уряду, щоби відновити Женевську конференцію з 1954 року, спонзорами якої були Британія і СССР.

ДО МОСКВИ ПРИБУЛА в понеділок 8 травня група 20 осіб з Вашингтону, під проводом асистента президента Ніксона Рональда Вокера, для остаточної технічної підготови приїзду президента Ніксона. Та група охоплює фахівців засобів комунікації, охорони і дипломатичного протоколу. Приготування до приїзду президента Ричарда Ніксона і його дружини з почтом до Совєтського Союзу йдуть незалежно від розвитку політичних подій, які ще можуть тут візиту вименожити.

ІЗ ШВАЙЦАРІЇ ВИЇХАВ колишній президент Венесуелі Ромульо Бетанкур, який перебував у Швайцарії впродовж восьми років, як політичний емігрант. Не відомо, чи він буде старатися знову вернутися до активного політичного життя в Латинській Америці.

У ТУРЕЧЧИНІ ЗРІКСЯ голова опозиції, колишній довголітній президент і прем'єр Ізмет Іноні, активний в політиці, без уваги на своїх 87 років. На конгресі його Народно - республіканської партії висловлено йому недовір'я 700 голосами проти 507. Його наступником став 47-річний Булент Еџевіт. Хоча в опозиції — Ізмет Іноні грав у Туреччині велику ролю.

В ЯПОНСЬКИХ ШКОЛАХ УВЕЛИ нові підручники, в яких вказується на відбудову Японії, її економічну силу та збільшену ролю у широкому світі. Ліві групи в Японії закидають урядові, що в тих підручниках пропагується „відродження мілітаризму й імперіялізму".

ІНДІЯ ПЕРЕСЛАЛА до Пакістану 37 хворих і ранених пакістанських воєнних полонених. Від кінця грудня минулого року Індія відіслала до Пакістану загалом 136 полонених. Пакістан повернув Індії 18 хворих і ранених воєнних полонених. У Пакістані взагалі є 639 індійських полонених вояків, але в Індії є 56.998 пакістанських полонених військовиків, 18.237 членів парамілітарних організацій з колишнього Східнього Пакістану, теперішнього Банґладешу, і 16.213 членів їхніх родин.

СОВЄТИ ДОЗВОЛИЛИ в минулу році на виїзд 1.200 німців до Західньої Німеччини і признали візи на виїзд дальшим 700 німцям в СССР. Ці німці замешкували здебільша в балтійських країнах або на Поволжі. Це відбулося за тихим совєтсько - німецьким порозумінням, без ніякого пресового розголосу.

ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ УНС
90 НОВИХ ЧЛЕНІВ УНС У ТРАВНІ

З початком травня весняна організаційна кампанія Українського Народного Союзу, завданням якої є доповнити до кінця червня ц. р. кількість новоприєднаних членів до 2.600, вступила в свій другий місяць і за перших десять днів вплинуло до Головної Канцелярії 90 подань про прийняття в члени. Це збільшило загальну кількість новоприйнятих членів у цьому році до 1,233, отже для досягнення мети цієї весняної кампанії до кінця червня потрібно приєднати ще щонайменше 1,367 членів. Замітніші організаційні успіхи в цих перших днях травня здобули: Григорій Гаврушків, секретар 283-го Відділу в Обури, Н. Й. який приєднав 9 нових членів; Іван Чопко, секретар 271 Відділу в Елмайрі, Н. Й., який приєднав 7 нових членів; обласний організатор в Торонті і головний радний Василь Дідюк (6 членів); Ярослав Сенишин, секретар 192-го Відділу в Геркімер, Н. Й. (6 членів) та першун попереднього місяця секретар 367-го Відділу в Рочестері, Василь Попович (4 членів). Організаційні успіхи в Обури, Елмайрі і Геркімер місцеві секретарі завдячують співпраці з ним обласного організатора Василя Оріховського, який останнього часу там перебував.

ВСІ ПОРТИ У ПІВНІЧНОМУ В'ЄТНАМІ ЗАМІНОВАНІ — ШЛЯХИ БОМБАРДОВАНІ

Сайгон. — Президент Південного В'єтнаму Нгуєн Ван Тіє з великим признанням і вдоволенням прийняв до відома рішення президента Ніксона замінувати північно-в'єтнамські порти, але водночас вперше перестеріг нарід, що ситуація „дуже важка" і що „батьківщина в небезпеці". На воєнних фронтах у Південному В'єтнамі стан небагато змінився, зате загальна ситуація значно загострилась, — однако воєнна, як політична. Найбільший порт у Північному В'єтнамі Гайфонг за 60 миль на південний схід від столиці Північного В'єтнаму Ганою і сім інших менших тамошніх портів були заміновані вже у вівторок перед полуднем. Американський Уряд проголосив, що ті міни стануть автоматично активними в четвер 11-го травня о год. 6 пополудні і до того часу всі чужі кораблі у тих портах повинні виплисти з них. Хто з них залишиться там чи котрі нові кораблі будуть плисти туди — вони робитимуть це на власний риск. З американського боку заперечено, начебто це була морська блокада Північного В'єтнаму: американські кораблі не будуть зупиняти чужих кораблів в дорозі до Північного В'єтнаму ані контролювати їх, але замінування всіх портів Північного В'єтнаму у практиці рівняється блокаді. Сотні американських літаків бомбардували шляхи й інші цілі у Північному В'єтнамі.

Совєтський Союз покищо зареагував тільки проголошенням комунікату ТАССа з правильним змістом промови президента Р. Ніксона, включно з його заявою, що замінування північно-в'єтнамських портів не є актом ворожих супроти будь-якої третьої держави та що ЗСА бажають собі покращання взаємин із СССР. Московська „Правда" у короткому коментарі заявила, що Америка допустилася „порушення міжнародного права" і „акту агресії", але не сказано там нічого про поставлення під сумнів подорожі президента Ніксона до Москви. Комуністичний Китай проголосив комунікат, що його два вантажні кораблі були заатаковані і пошкоджені американськими літаками, і назвав це „провокацією" з заповідженням, що бує зголошенний протест з домаганням відшкодування. В'єтнамські комуністи відкинули останню мирову пропозицію президента Ніксона, щоб на всіх фронтах проголосити перемир'я під міжнародною контролею і щоб Північний В'єтнам звільнив всіх американських полонених, а ЗСА до чотирьох місяців відкличуть свої війська з В'єтнаму. Комунікат в'єтнамських комуністів заявив, що вони не приймуть ніякого американського „ультиматуму" і будуть вою вати далі „за незалежність, свободу і мир". Замінування портів в'єтнамські комуністи назвали „новим доказом на існування американського агресивного колоніялізму".

Генеральний секретар Об'єднаних Націй Курт Вальдгайм проголосив заяву з закликом до збереження спокою. Він нараджувався по черзі з амбасадорами ЗСА, Британії, Франції, СССР і Комуністичного Китаю, себто всіх 5-ти великодержав, що є постійними членами Ради Безпеки, розглядаючи можливість скликання її для справи В'єтнаму Ради Безпеки. Припускають, що вона не буде скликана, бо Совєти і Комуністичний Китай стояли завжди на становищі, що Об'єднаним Націям нема до того конфлікту ніякого діла, а згідна частина поділеного В'єтнаму не належить до ОН. Західньо-европейська преса назагал критична, але дебатує нову ситуацію у В'єтнамі у спокійному тоні. Британський уряд офіційно зайняв прихильне становище: міністер закордонних справ Алек Даглес Гюм заявив у палаті громад, що „вислідку створеної ситуації противи заходи Америки були невідхильними".

Кіссінджер сподівається, що през. Ніксон відбуде таки поїздку до Москви

Вашингтон.— Виступаючи під час пресової конференції у вівторок 9 травня ц.р., дорадник Президента для справ національної безпеки Генрі А. Кіссінджер, ствердив, що рішення президента Ніксона замінувати порти Північного В'єтнаму було „дуже болючим і тяжким" і що уряд свідомий того, що започаткування З'єднаними Стейтами Америки заходи можуть вплинути загрозливо на американсько - совєтські взаємини і їх спрямування. У своїх відповідях на питання журналістів Кіссінджер заявив, що уряд все ж таки вірить, що передбачену на останню декаду травня ц.р. поїздку президента Ніксона до Москви вдасться таки відбути згідно з пляном. Цю надію Кіссінджера підтверджував би факт, що в дотеперішній реакції Москви на рішення президента Ніксона не згадується нічого про відвідини президента Ніксона в Москві. Кіссінджер ствердив, що уряд не мав іншого виходу, не зважаючи на те, що рішення замінувати порти Північного В'єтнаму включає деякий риск і може створити різні труднощі для совєтського керівництва, заангажованого активно в підтримування Північного В'єтнаму. Кіссінджер, як й інші представники уряду, переконаний, що Москва не робитиме труднощів у відбуванні відвідин президента Ніксона у Москві і тому підготова до цих відвідин продовжується. Не зазнали ніякої перерви ведені в Гельсінках переговори між ЗСА й СССР в справі обмеження стратегічної зброї. Того ж самого дня, як Г. Кіссінджер відбував пресову конференцію, демократичні сенатори відбули триголинний кокус - нараду, у висліді якої схвалено резолюцію про їхню непогодженість з рішенням Президента, що його вони визначили, як поширення війни у В'єтнамі. Була прийнята ця резолюція 29 голосами проти 14. В міжчасі до Білого Дому надходять тисячі листів і телеграм в справі започаткованих президентом Ніксоном заходів для припинення північно'єтнамської інвазії на Південний В'єтнам. Згідно із заявою пресового секретаря Білого Дому Зіґлера більшість цих листів — яких щось до одного — підтримують повністю рішення Президента.

Парляментарні вибори в Італії не змінили політичної ситуації

Рим. — У висліді дводенних парляментарних виборів в Італії, в минулу неділю й понеділок, загальна ситуація не дуже змінилася, бо знову ні одна політична партія не осягнула безоглядної більшости в 630-членній нижчій палаті парляменту. Християнсько-демократична партія зберегла свою позицію, як найбільша й найбільш впливова партія, здобувши 267 послів у нижчій палаті парляменту і 135 сенаторів, яких загалом є 315 виборних і коло десятка призначених до смерти. Комуністи мають у новому парляменті 179 мандатів, соціялісти — яких є дві групи — більш-менше те саме, що мали, зате одинокою партією, яка поважно збільшила свій стан посідання в парляменті — це неофашисти разом із союзниками з ними монархістами: вони осягнули 56 посольських мандатів у порівнанні з попередніми 30 мандатами. Урядуючий прем'єр Джуліо Андреотті зголосив формально свою димісію, але припускають, що президент Джованні Леоне доручить йому знову пробувати створити новий уряд, опертий на центро-лівій парляментарний бльок. Якщо така спроба не вдасться, то не виключають — нове розв'язання парляменту й розписання нових виборів.

МекҐоверн переміг сенатора Гомфрі у правиборах в стейті Небраска

Омага. — У преференційних президентських правиборах, що відбулися у вівторок 9 травня ц.р. в стейті Небраска, перше місце зайняв сенатор Джордж МекҐоверн із Південної Дакоти, здобуваючи за тимчасовими підрахунками (покищо тільки із 64 виборчих округ) 46 257 голосів, або 39 відсотків. На другому місці опинився сен. Гюберт Г. Гомфрі з Миннесоти із 42 151 голосом, або 36 відсотками і на третьому — губернатор Алябами Джордж Воллес із 15 771 голосом або 13 відсотками. На республіканському списку президент Ричард М. Ніксон здобув 93 відсотків усіх голосів, решту — 5 відсотків здобув конгресмен Пол Н. МекКлоскі з Каліфорнії і 2 відсотки конгресмен Джон М. Ашбрук з Огайо. У таких же правиборах у Західній Вірджінії сен. Гюберт Г. Гомфрі переміг великою більшістю голосів губернатора Алабами Джорджа Воллеса. За тимчасовими підрахунками із 42% усіх 2 363 виборчих округ Гомфрі здобув 98 077 голосів, або 69 відсотків. За Воллесом голосувало тільки 44 784 голоси, або 31%. У найближчий вівторок, 16 травня ц.р., відбудуться правибори у стейті Мичиген. З демократичних „кандидатів будуть там змагатися головно сен. Гомфрі, сен. МекҐоверн і губернатор Воллес. Останній заповідає, що він вийде переможцем.

Митрополит УАПЦ Мстислав проголосив дні 21-28 травня днями смутку і молитов за нових страдників України

Бавнд Брук. — Митрополит Української Автокефальної Православної Церкви Владика Мстислав видав окреме „Звернення" до духовенства і вірних УАПЦеркви у всьому світі, в якому проголосив „час від неділі Отців Першого Вселенського Собору — 21 травня до неділі св. Тройці — 28 травня 1972 року включно, Днями всеукраїнського смутку й палких молитов за нових страдників України". У Зверненні сказано, що Українська Православна Церква впродовж століть стояла на сторожі надбань української нації — і тепер підносить голос в обороні всіх українських політичних в'язнів. Під час Днів смутку й молитов мають бути відслужені спеціяльні Служби Божі в храмах УАПЦ і УПЦ, а 27 травня — Панахиди „за душі тих, які своє життя закінчили в мурах совєтських в'язниць і за дротами концтаборів"; відбудуться в парафіях вечори з доповідями про сучасні трагічні події в окупованій Україні; буде проведена збірка на Фонд оборони українських в'язнів: „Цей Фонд дасть змогу нашій Церкві повести широку інформативну роботу в міжнародних установах, в міжнародній пресі та в усіх церковних, державних і світських інстанціях, до яких маємо доступ". Заклик закінчується зверненням до „усіх українців доброї волі об'єднатися з нами в дні смутку в молитвах і цим виявити нашу органічну єдність з страждучою Україною".

Протоігумен о. П. Пащак повернувся з відвідин в Римі

Ню Йорк. — Цими днями повернувся з кількатижневих відвідин в Римі протоігумен Отців Василіян впреп. о. Патрикій Пащак, ЧСВВ. До Риму він їздив у справах Чину і при цій нагоді відбув довші, майже щоденні зустрічі і розмови з Верховним Архиєпископом і Кардиналом Блаженнішим Йосифом Сліпим, Архиєпископом Василем Величковським та Архиєпископом Іваном Бучком. Як інформують з оточення о. протоігумена Пащака, всі ці розмови мали сердечний характер та відносились до актуальних проблем в УКЦеркві. Владика Величковський, що живе в приміщеннях Українського Католицького Університету, потвердив подані вже в пресі повідомлення про намір відвідати Канаду і очікує полагодження пашпортових формальностей. В Римі перебуває під цю пору також о. Ірінеї Готра, довголітній в'язень совєтських концтаборів. 3-го травня о. Готра відзначав 50-річчя свого священства і з цієї нагоди прийняв його на довшій приватній авдієнції Папа Павло VI, який під час розмови з великим зацікавленням і турботою довідувався про долю Церкви і священства в поневоленій Україні.

Володимира Запаранюка переобрано на голову Ютицько-Сиракюзької Округи УНСоюзу

Сиракюзи. — Минулої неділі, 7-го травня, тут у приміщенні Українського Народного Дому відбулися річні загальні збори місцевої Округи УНС, на яких наново обрано її головою довголітнього секретаря одного з її Відділів, головного радного Володимира Запаранюка. Збори, що їх відкрив В. Запаранюк, вітав голова місцевого Відділу Іван Шмокалюк, після чого запрошено на голову зборів пароха з Ютики й довголітнього активного союзового діяча, голову Виборчої Комісії останніх Конвенцій, о. Богдана Смика, який провів молитву. Секретарював секретар з Геркімер Ярослав Сенишин, який прочитав протокол минулорічних зборів, що його схвалено без змін. Прибули понад 30 делегатів дев'яти Відділів УНС з Сиракюз, Ютики, Геркімер, Ром, Елмайри, Фултон і Обурн вставанням з місць пошанували пам'ять тих членів, що відійшли в минулім році, а зокрема секретаря і головного касира Петра Пуцила та дружину почесного голови Округи Івана Пігуляка. Звітували голова В. Запаранюк, секретар Я. Сенишин і

Володимир Запаранюк

касир І. Шмокалюк та Іван Пиндус, голова Контрольної Комісії, після чого на його внесення уділено абсолюторію окружній управі. Після дискусії обрано нову окружну управу і контрольну комісію. Крім почесного голови Івана Пігуляка і голови Володимира Запаранюка, до Управи ввійшли: Іван Чопко — заступник голови, Ярослав Сенишин — секретар, Іван Шмокалюк — касир і Микола Павлів — ос-

(Закінчення на стор. 3-ій)

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ ПІДГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО МАСОВОЇ ДЕМОНСТРАЦІЇ У ВАШИНҐТОНІ В СУБОТУ 13 ТРАВНЯ

Ню Йорк. — На Заклик Конференції Центральних і Молодечих Організацій при Українському Конгресовому Комітеті Америки масово відгукуються організовані і громади в далеких і ближчих до Вашингтону містах та місцевостях. Субота 13-го травня буде днем великої української маніфестації біля Білого Дому, а потім — протестаційної демонстрації біля совєтського посольства, в обороні людських і національних прав України, потоптаних Москвою. Збірка маніфестантів розпочнеться біля пам'ятника Т. Шевченкові при 22-й вул. і „П" вулиці о 11-й год. до полудня. Звідти учасники організовано перейдуть до Білого Дому, де делегація передасть для президента Ричарда Ніксона меморандум. Після тієї маніфестаційної частини всі перейдуть під совєтське посольство, де відбудеться демонстрація в обороні переслідуваних українських церков і їх вірних та діячів української культури, а також проти примусового шовіністично - великодержавного русифікування України й інших не-російських націй та народів у Совєтському Союзі. Демонстранти повинні бути зодягнені в українську народну ношу або мати на рукавах синьо-жовті опаски.

Дотепер наспіли деякі повідомлення про підготову до участи в демонстрації у Вашингтоні в суботу 13 травня.

З Ню Йорку відбудуть від'їзд автобусів. Оплата за дорогу в обидві сторони 5 долярів для дорослих і 2 долярів для молоді до 18 років життя. Реєструватись для подорожі можна в кредитовій кооперативі „Самопоміч".

З Чикаго до Вашингтону від'їде 5 автобусів, а можливо й більше. Там створено Громадський Комітет Оборони переслідуваних, який закликав до масового виїзду й участи українців Чикаго у вашингтонській демонстрації. Головою Комітету є Олег Сацюк, заступником Юрій Коновал, головою Організаційної Комісії при Комітеті є Богдан Футала. Подорож автобусами до Вашингтону для одної особи в обидві сторони коштує 25 долярів, для студентів тільки 10 долярів. Громадський Комітет буде змушений доплатити біля 2 500 долярів і тому розпочав окрему і успішну збірку фондів. Комітет видрукував тисячі летючок для роздачі їх у Вашингтоні. Місця на автобусах замовляти у фірмі „Дельта" і в представників Комітету та у всіх українських молодечих організаціях Чикаго; у Милвокі, Віск. — в Олеся Черені, в Гамонд, Інд. — у Михайла Пилипчака, а на заході Чикаго в п-і Дуцяряк. Автобуси від'їжджають у п'ятницю 12-го травня о год. 6:30 вечора з-під дому Осередку СУМА ім. М. Павлушкова при Чикаго евню, повернуться до Чикаго 14-го травня вранці.

З Дітройту автобуси, переважно з молоддю, від'їдуть до Вашингтону також у п'ятницю 12-го травня.

З Філядельфії автобуси з демонстрантами від'їдуть до Вашингтону о 8-й ранку з-під будинку УСО „Тризуб". Квиток для одної особи в обидві сторони коштує 6 долярів. Квитки набувати в книгарнях „Орлон" і „Космос" у п-ва Лукасевичів при 24-й вулиці, у п. Мисишина на Френкфорді, а при Північ Френклін вулиці — в Українському Горожанському Клюбі. Зголошуватись найдалі до 10 травня включно, щоб був ще час винайняти при потребі додаткові автобуси.

З Джерзі Сіті, Н. Дж., до Вашингтону в суботу виїде один автобус із сумівською і пластовою молоддю.

У Вунсакеті помер Степан Бардачевський, секретар 241 Відділу УНС

Вунсакет, Р. І. — Минулого понеділка, 8 травня, тут у Форґарті Меморіяльному шпиталі, помер довголітній секретар 241-го Відділу Українського Народного Союзу, сл. п. Степан Бардачевський. Народжений 25-го грудня 1899 року в Товстім, скалатського повіту, він прибув з батьком ще в дитячому віці, вемігрував до ЗСА, осів у Вунсакеті, стейт Ровд Айленд, де прожив до кінця свого життя. Швидко підшукав працю і одружившись, Покійний включився в громадську працю, зокрема в союзову. Зразу, від 1917 року, був членом 206-го Відділу, а згодом перейшов до Відділу 241-го, в якому майже сорок років, до своєї смерти, був секретарем та від якого що-чотири роки їздив, як делегат, на конвенції УНСоюзу, беручи в них живу участь, інколи й кандидуючи на видні пости. Покійний залишив дружину Варвару й дві доньки та четверо внуків. Тіло Покійного зложене в похоронному заведенні Ді Пардо при Гарріс вул. в Вунсакет, де в середу, 10-го ц.м. мала відбутися панахида, а похорон в четвер, 11-го ц.м. з названого похоронного заведення до української католицької церкви св. Михайла при Блекстон вулиці, і з неї на міський цвинтар.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Відвага і честь

Коли президент Ричард Ніксон проголосив у своїй радіо - телевізійній промові до народу в минулий понеділок, що він наказав замінувати всі порти Північного В'єтнаму і що американське летунство буде старатися не допустити, щоб Північний В'єтнам відбирав з тих портів транспорти зброї, то багато слухачів напевно у своїй першій реакції подумали: Це давно вже треба було зробити. І чи тепер не є запізно?

Драматичний зворот у В'єтнамській війні, який на ввесь зріст поставив можливість повної невдачі „в'єтнамізаційної" політики Ніксона із повною перемогою комуністів, поставив Президента перед ті три можливості, про які він і згадав у своїй промові: відкликання решти американських збройних сил з В'єтнаму із залишенням напризволяще 17 мільйонів південних в'єтнамців, — осягнути замирення за конференційним столом, — чи вжити радикальніших воєнних засобів. Відкинувши капітуляцію, як щось несумісне з поняттям американської гідности, і ствердивши, що для замирення треба двох сторін, а в даному випадку ворог не хоче миритися, тільки диктувати й панувати, — Президентові не залишилось нічого іншого як тільки зробити те, що всі військові фахівці радили вже кілька років тому: припинити довіз зброї Північному В'єтнамові. Послідовно, в першу чергу слід замкнути найголовніший шлях її постачання, яким є порт Гайфонгу. Президент Линден Джансон відкидав такі суґестії з страху, що це доведе до зудару з Совєтським Союзом, вантажні кораблі якого безперервно привозять до Гайфонгу зброю і презізний виряд. І тепер критики президента Ніксона таврують ту його постанову, як риск війни з Совєтським Союзом і, щонайменше, загострення американсько-совєтських взаємин, замість злагіднення їх, видимим доказом чого мало стати домовлення щодо стратегічної зброї під яким президент мав би покласти свій підпис в четвертому тижні цього місяця у Москві.

Алеж війну у В'єтнамі насправді вели Совєтський Союз і комуністичний Китай руками в'єтнамських комуністів, а коли Китай зредукував і сповільнив свою допомогу то вела її голосно Москва. Тільки завдяки совєтським танкам, важкій артилерії, ракетам, газоліні, амуніції й безлічі інших складових частин воєнної машини Північний В'єтнам був спроможний перекинути на південь 12 дивізій і протягом 5-ох тижнів своєї офензиви довести Південний В'єтнам над берег пропасти.

Очевидно, цього не сталося б, якби південнов'єтнамський вояк був сповнений того фанатичного духу в обороні своєї волі, що його має комуністичний вояк, який слухняно виконує накази своєї диктаторської влади. Сотні тисяч цивільних осіб, які втікають від наступаючих комуністів, це наявний доказ, що південні в'єтнамці не хочуть комуністичного режиму, жахаються його. Але й не надхнули своєї молоді у військових уніформах духом спротиву. Однак, цей сумний факт не перекреслив проблеми чести американського союзника і проблеми престижу Америки та її відповідальности за дальший розвиток подій, за долю цілого Півдня Азії.

Тому президент Ніксон раз-у-раз і говорить про „відвагу і честь", що їх треба проявляти в політиці такої великодержави, як Америка. І в своєму останньому виступі він заявив, що „ми повинні зробити все можливе для збереження американського життя й американської чести". Він проголосив нові, облегшені умови замирення, „які дозволять Америці відтягнутися з честю". „Ви хочете миру і я хочу миру, але ви хочете чести, а не програ..." Саме два дні тому американський синдикований коментатор Дон Вейкон у статті „Справа пошани", ствердив, що „Ніксон розглядає теперішню воєнну ситуацію, як твердий іспит президентської відваги і чести". Чести і престижу не однієї особи Президента, а престижу й чести тієї найвищої американської установи, того Уряду, який персоніфікує Америку.

Моральні вартості, престиж, честь — ніколи не були у політиці пустими словами. Ричард Ніксон розуміє, і тому він заявив, що воліє бути однотерміновим президентом, як здобути перевибір на другий термін коштом американської програ, коштом американського престижу. Замінування північнов'єтнамських портів — це безумовно риск. Але необхідний для рятування американського престижу, американської чести, яку вороги — Москва і Ганой — хочуть принизити у В'єтнамі.

І. Вовчук

ЮВІЛЕЙНИЙ МІТ

(1)

У московському царстві посилено готують включені в імперський комплекс нації до відзначення 50-ліття створення большевицької імперії — СССР. Центральний Комітет КПСС видав спеціяльну постанову „Про підготову до 50-ліття створення СССР". Усе життя має обертатись навколо посилення „дружби народів", буцімто пройнятої інтернаціоналізмом. В колгоспах і радгоспах на сівбі, поборюючи кліматичні труднощі, клянуться, що в ювілейний рік досягнуть великих урожаїв, виконають вимоги партії. На будівництві і в промисловості так само мають прославляти неподільну єдність.

В ім'я „інтернаціональної єдности" змушені були 150 мільйонів трудівників працювати задарма на так званому суботнику 15 квітня на просторах імперії, прославляючи Леніна і його партію. Він не тільки започаткував суботники під час війни большевицької Росії проти України та інших національних республік, а й придумав через договір Росії з незалежними республіками відновити розвалену в національних революціях російську імперію.

Ленінів задум про створення союзу держав Пленум РКП(б) у жовтні 1922 р. підтримав і постановив: „Визнати за необхідне укладення угоди між Україною, Білоруссю, Федерацією Закавказьких республік і РСФСР про об'єднання їх в „Союз Соціялістичних Радянських Республік", залишаючи кожній з них право вільного виходу зі складу „Союзу". Всеюзний З'їзд Рад 30 грудня 1922 року схвалив Декларацію про створення Союзу незалежних держав і затвердив угоду про створення СССР з чотирьох названих вище держав. А через два роки, в січні 1924 р. створено першу конституцію СССР, якою започатковано творення „імперського комплексу", за окресленням Бухаріна, з вивіскою СССР.

Півстоліття в тому комплексі утискується, переслідується, обмежується і витісняється національна людська свобода, а насаджується несвобода - рабство. В історії людства всі рабські суспільства обмежують і переслідують свободу, ніби добиваючись порядку. Суспільство, творення якого започатковане конституціями СССР і про створення якого маячать кремлівські володарі більше як рабське. В ньому від людини вимагається не тільки послуху й покори, а й активної участи в творенні мітів і фікцій, якими оперує імперська влада в господарсько - економічному і культурно - політичному житті країни.

Постанова ЦК КПСС „Про підготову до відзначення 50-ліття створення СССР", видана в лютому, займає 16 сторінок друку в офіційозі партії „Коммунист" ч. 3. Ювілейну річницю в постанові названо „великим святом нашого багато - національного народу". Наведеним окресленням визначено суть задуму, яким в ювілейному році плянується накинути поневоленим націям чергову фікцію. Не про свято націй і народів (всіх біля 100), які за конституцією 1936 р. творять 15 начебто суверенних республік, з яких складається СССР, а про свято „нашого народу" говорить постанова.

Отже, один нарід, що його веде партія. Ці засади наголосила брежнєвська політика в ювілейному році, посиливши натиск на зближення і ліквідацію націй за ленінською догматикою. Ще в 1905 році В. Ленін писав, що партія, обороняючи російськість соціялізму, за який вела боротьбу, „щоб знищити всяку думку про її національний характер, дала собі назву не русской, а російської („Правда", 17. 3). Проголошуючи рівність націй за соціялізму і право на самовизначення, большевики завжди підкреслювали, що зближення і злиття націй прискорить побудову соціялізму.

У політичній практиці большевики завжди відрізняли голошене ними право націй на самовизначення від доцільности, в розумінні партії, тій чи іншій нації його здійснювати, відділятись від Росії. А її ленінська партія большевиків розуміла, як велику неподільну державу. В партійних вказівках В. Ленін вимагав, щоб члени партії панівної нації (русской) говорили про свободу відокремлення, а марксисти — члени партії пригнічених націй наголошували добровільне об'єднання націй. Така була „інтернаціоналістична діялектика", якою вміло користувались большевики, готуючись до захоплення влади в Росії.

Напередодні жовтневого перевороту Ленін писав: „Ми домагаємось (пропагуємо — І. В.) самовизначення поневолених націй не тому, що думаємо про господарське розбиття чи дрібні держави, а тому, що ми хочемо великих держав і зближення та злиття націй (Повна збірка творів, т. 24). Проголошену 1922 року Декларацію про союз чотирьох держав большевики на чолі з Леніним вважали за форму переходову до ліквідації незалежности держав, що виникли після розпаду Росії.

(Закінчення-буде)

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

Мих. Калимник

„ТРЕТІЙ ВИМІР" СОВЄТСЬКОЇ ДИПЛОМАТІЇ

Куритиба. — Совєтська дипломатія ніколи не була такою, як дипломатії інших країн, і ніколи такою не буде. Завдання бо її цілком відмінні, вони безпосередньо випливають з наставлень Кремлю — повного господаря сучасної Російської імперії. Ще за Леніна, в перших днях існування совєтського режиму, Кремль націлявся був на „світову революцію". Відповідно до того в різних країнах діяли і його так звані дипломатичні представники. Головними завданнями їх були: сіяння неспокою, підтримування ворохобницьких елементів, розгалужене шпигунство, розсварювання державних і політичних діячів, витворювання економічних ускладнень (якщо вдавалось, то навіть криз, чого здебільшого досягалось шляхом демпінгу), „вбивання клинів" у стосунках між державами.

З похованням ідеї „світової революції", що сталося за Сталіна, завдання совєтської дипломатії не змінилися, бо не змінилися настанови Кремлю — оволодіти цілим світом. Але поступово почали змінюватися методи діяльности совєтських дипломатичних представництв. Це виявилося конечно потрібним для Кремлю, бо раз-у-раз він почав зазнавати дошкульних ударів, які підривали його престиж, викликали загальне недовір'я до його міжнародної політики.

Буквально кожний совєтський дипломатичний представник відразу потрапляв у чужій країні в атмосферу недовір'я, внаслідок чого зазнавав всіляких обмежень. За шпигунську і підривну діяльність з багатьох країн почали викидати совєтських дипломатів, і то насамперед послів - амбасадорів, які очолювали ту діяльність, тримаючи в своїх руках усі відповідні зв'язки. Отих послів - амбасадорів не раз приловлювали „на гарячому", коли вони відбирали таємні документи, виплачували певним особам гроші або давали їм шпигунсько-диверсійного характеру інструкції.

Кремлеві стало ясним і зрозумілим, що треба якось „відтяжити" своїх дипломатів (послів - амбасадорів), щоб менше зазнавати невдач та провалів, але одночасно не звужувати всієї „позадипломатичної праці".

І ось тоді в совєтських амбасадах з'явилися спеціяльні особи, які лише формально підлягали послам, а фактично мали своїх зверхників у централі совєтської таємної поліції в Москві. Однак, згодом і ця формальна залежність поліційних агентів від послів виявилася дірявим параваном, бо коли хтось „засипався" на шпигунстві, то нитка таки приводила до клубка — до посла. І знову тоді терпів посол і посольство в цілому, і знову удари спадали на міністерство закордонних справ у Москві.

Становище радикально змінилося з призначенням голови КҐБ Юрія Андропова, який цілком унезалежнив своїх агентів за кордоном від послів; за останніми залишились, крім звичайної дипломатичної роботи, загальні спостереження в тій чи іншій країні, оцінки відповідальних її діячів, аналізи становищ і т. ін.

Та таємна поліція СССР — єдина в червоній імперії організація, яка надані їй пляни завжди перевиконувала. Перевиконування плянів має місце тепер і в совєтських посольствах. Відповідальний кагебіст не тільки доносить про посла усе „куди слід", а й часто дає йому вказівки, керує ним. Встановлено кілька фактів, коли шофер, який возить посла автом, є в посольстві особою важливішою, ніж сам посол. Назагал зmaліла роля і совєтського міністерства закордонних справ. Уже Хрущов говорив керівникам великих потуг: „Що там міністри? Що від них залежить? Краще нам (державним зверхникам — М. К.) безпосередньо зустрічатися та полагоджувати всі важливі справи".

Після Хрущова всі важливіші справи міжнародного характеру полагоджує „тройка" — Брежнєв, Косиґін, Підгорний. На долю Андрія Громика, міністра закордонних справ, цього „найвидатнішого дипломата нашої доби", як казав Папа Римський, приймаючи останнього на спеціяльній авдієнції, припадає тепер або тільки технічне виконування домовлень „тройки", або полагодження питань другорядного характеру.

Закордонна політика Москви одна в сателітних країнах, зовсім інша у країнах незалежних, де совєтська дипломатія діє, так би мовити, в трьох галузях. Одна галузь — це відносини з офіційними колами певної країни; друга — те саме відносно місцевої комуністичної партії; третя — шпигунство, саботажі, диверсії, акти терору, грабування банків, розпалювання повстань аж до революцій включно.

Всіма підривними справами керують „люди Андропова", який часом настільки „перевиконує пляни", що призводить у значній частині совєтську міжнародну політику до відчутних провалів. Фактів на це є багато.

Пригадаймо африканську країну Судан, де чимало побили і з якої ще більше викинули совєтських „дипломатів", різного роду „представників" та „інструкторів", які ставили собі завдання скинути сучасний уряд тієї країни.

Найбільшого розголосу набула справа викинення з Англії понад сотку совєтських „дипломатів", які „вправлялися" не тільки у викраданні оборонних документів та плянів конструкції нових воєнних літаків, а й в розпалюванні страйків

(Закінчення на стор. 4-ій)

Микола Галів

У СПРАВІ ЛИСТА МІЛЕНИ РУДНИЦЬКОЇ

З приводу моєї рецензії на книжку „Невидимі стиґмати" Мілени Рудницької, що була надрукована на сторінках „Свободи", авторка книжки вмістила свій лист на сторінках цього щоденника з 26 квітня ц. р., в якому зробила мені закид, мовляв, у моїй рецензії були приписані їй твердження, яких шановна авторка книжки в своїй праці не має, називаючи це, як — „витвір фантазії, в ньому (себто в моєму твердженні — М. Г.) нема жадного слова правди".

Далекий від того, щоб шановній авторці давати виклад про значення рецензії, хочу тільки підкреслити, що завданням рецензії не є списувати чи переписувати рецензовану книжку. З цього погляду авторка не може вимагати, чи робити закид, що рецензент не згадав одного чи другого. Я з свого боку в рецензії відмітив і підкреслив те, що, на мою думку, було найбільш істотне. Це не означає, що зроблені мною підкреслення чи коментарі мусять збігатися зі смаком авторки.

На закиди М. Рудницької можна б не відповідати, бо вона сама дуже добре знає, що джерелом моєї „фантазії", де „нема жадного слова правди", є її цінна книжка „Невидимі стиґмати", хіба що вона забула, що писала, бо це було давно. В даному випадку моя відповідь відноситься не до авторки, але до шановних читачів, у яких після листа М. Рудницької довір'я до моєї журналістичної праці могло захитатись. Я завжди у своїй журналістичній праці старався подавати вірні інформації, не так, як треба, але як було, щоб не вводити читачів у блуд. В такому самому аспекті написав рецензію на згадану книжку. Не збираюсь читачів переконувати своїми словами, що я так не писав, але постараюсь навести стосовні місця, які заперечує М. Рудницька з її книжки. Спершу наведу уривок її листа з „Свободи", бо він вимовний у її закидах у мою сторону.

„Посилаючись на мою книжку, Микола Галів пише: „Належить з підкресленням сказати, що пропозицію Митрополита (Йосифа Сліпого піднести УКЦеркву до гідности Патріярхату), соборові отці прийняли".

Наведене вище твердження Миколи Галева — витвір фантазії, в ньому нема жадного слова правди. Пропозиція Митрополита Йосифа Сліпого не була предметом дебатів Ватиканського Собору ні того дня, коли Митрополит промовляв, ні на жадній пізнішій сесії. Ця пропозиція ніколи не була поставлена на голосування, отже й не могла бути прийнята соборовими отцями. Справа Київсько - Галицького Патріярхату взагалі не була предметом нарад Ватиканського Собору. Ватиканський Собор займався справою Патріярхату з приводу нарад над Декретом про Східні Католицькі Церкви, але розглядав цю проблему в загальному аспекті, як традицію форму управління у Східніх Церквах, не торкаючись окремих, з'єднаних з Апостольською Столицею Східніх Церков".

Шановна авторка взяла одно речення, зробила до нього свою власну, пояснювальну вставку, тільки взяла в дужки, і приписала мені. В оригіналі це речення звучить так: „Належить з підкресленням сказати, що пропозицію Митрополита соборові отці прийняли". А далі йде, чого М. Рудницька не бажала зацитувати: „Рішено, що католицьким Церквам східнього обряду прислуговує право патріярхату, але децизію утворення нових патріярхатів залишили за Папою". Тут сказано, що коли були зроблені стосовні ухвали у відношенні до східніх Церков, то тим самим і нашої УКЦеркви, яка також належить до Східньої Церкви. Мілена Рудницька ставить твердження, що пропозиція Митрополита Йосифа Сліпого не була предметом дебатів Ватиканського Собору"... В моїй статті такого твердження не було, але якщо соборові отці вирішили питання у відношенні до східніх Церков, то самозрозуміло і у відношенні до УКЦеркви.

Подивімся, що в цій справі написано в книжці М. Рудницької „Невидимі стиґмати":

„Коли Собор виразно ствердив принцип патріярхального устрою східніх Церков і з притиском наголосив обов'язок респектувати й зберігати їх своєрідні властивості, то логічним наслідком цих ухвал повинна бути ерекція Українського Патріярхату.

Крім цього в окремій статті Декрету про Східні Католицькі Церкви, а саме в 11-ій, є мова про встановлювання нових Патріярхатів. Ця стаття має особливий інтерес для нас, тож зацитуємо її повністю:

„Тому, що установа Патріярхату є традиційною формою управління у східніх Церквах, Священний Екуменічний Собор бажає, щоб там, де потрібно, були засновані нові патріярхати. Їх установлення є застережене Екуменічному Соборові або Римському Папі".

Єдиною обмежувальною клавзулею у вищенаведеній статті про ерекцію нових патріярхатів є вислів, що вони повинні бути засновані там, де потрібно.

Чи Українській Церкві потрібний свій Патріярхат? Ще у своєму першому виступі на Соборі, 10 жовтня 1963, Митрополит, випередивши ухвали Екуменічного Собору, вніс пропозицію від імени всіх членів українського Єпископату створити Київсько - Львівський Патріярхат. Таким чином потребу Патріярхату ствердив устами Первоієрарха найкомпетентніший у цій справі чинник, а саме український Єпископат" (стор. 325).

„Але один рік пізніше вимога ерекції українського Патріярхату перестала бути „сенсацією": Декрет про Східні Католицькі Церкви підтвердив її слушність і пропозиція Первоієрарха отримала екс пост юридичну підставу. Отже, закон універсальної Католицької Церкви присудив у принципі Українській Католицькій Церкві право на національну церковну самоуправу, очолену рідним патріярхом".

Декрет про Східні Католицькі Церкви був схвалений величезною більшістю Соборових Отців. Голосування над ним відбулося 21 листопада 1964 р на третій сесії Собору. 2110 голосів заявилися „за" і тільки 39 „проти" нього. Таким чином по думці постанов Другого Ватиканського Собору Українська Католицька Церква повинна бути підвищена до патріярхальної гідности і дістати своє ієрархічне завершення в особі свого патріярха.

„Наколи згідно з духом

(Закінчення на стор. 4-ій)

Панас Феденко

ЧИТАЮЧИ СПОМИНИ ЄВГЕНА ОНАЦЬКОГО

(2)

Не можу собі уявити, щоб Уряд УНР або члени Директорії в той час катастрофи вислухували „історії" Севрюка. Випадково я бачив його в Кам'янці в листопаді, перед евакуацією державного апарату, але з ним не говорив. З того, що пізніше прийшло на яв в біографії Севрюка, можна догадуватися, що він уже в той час виконував чужі, ворожі Україні директиви. Є. Онацький пише, що Севрюк був одружений з сестрою жінки Володимира Степанківського, який був редактором тижневика „L'Ukraine", що виходив у Льозанні (Швайцарія) коштом Уряду УНР.

Про Степанківського, політичного емігранта з Наддніпрянської України за царського режиму, я довідався випадково від пок. д-ра Арнольда Д. Марґоліна вже після другої світової війни. Десь 1952 чи 1953 р. до редакції „Наше Слово" в Лондоні прислав Степанківський свій словник англо-української морської термінології виданий в Америці. В листі до Марґоліна я запитав, що робить в Америці Степанківський і чому він узявся до такої „екзотичної роботи", як видання англо-українського словника? А. Марґолін дав відповідь, що Степанківський написав на нього донос як „большевицького агента" і тому американські органи зацікавилися особою Степанківського. Виявилось, що Степанківський був на службі Москви вже від 1919 р. Своїм „словником", як „науковою працею", Степанківський хотів маскувати свою дійсну „професію".

Коли слідкувати за „політичною еволюцією" Севрюка від 1919 року, то знаходимо в ній такі етапи: I. Севрюк змінив орієнтацію і не визнає більше уряду Петлюри" (запис у щоденнику Є. Онацького" під датою 31 травня 1920 р., ч. II, стор 190); II. Севрюк став редактором большевицької газети в Парижі „Українські Вісті"; III. Після приходу Гітлера до влади в 1933 р. Севрюк опинився на службі у нацистів у Берліні і загинув при невияснених обставинах у поїзді між Берліном і Варшавою 1940 року (згорів разом з різними високими німецькими бюрократами).

Після війни в американському журналі „Plain Talk" появилась стаття про Севрюка як подвійного наці-большевицького шпигуна.

Історикам доведеться досліджувати біографії Севрюка і Степанківського. Однак, слід ствердити: тільки лютий ворог українського народу міг марнувати одержані від Уряду УНРеспубліки гроші, що були призначені на визволення полонених українців. Онацький пише, що Севрюк „скинувши маску, „може тепер там (у Москві — П. Ф.) похвалитися, що успішно вживав усіх своїх сил, щоб українські полонені не виїхали на допомогу Петлюрі на протибольшевицький фронт"...

Можна спитати: як дійшло до такого скандалу, що на відповідальному місці міг вести ворожу Україні акцію такий п. Севрюк? Є. Онацький зазначає в записі з 7-го грудня 1919 р., що в римську місію попали люди такі, „що не мають поняття про громадську діяльність, або — ще гірше! — гуляки"... (ч. I, стор. 118). І до цього додає слова про державу, „що не має можливости жадного контролю".

В цьому корінь зла! Дипломатичні місії, не мавши зв'язку з своїм урядом, „висіли в повітрі", діяли кожна на свою руку, а безконтрольність спокушає людей до самоволі, до всякого роду незаконних дій.

Загально, Онацький не був прихильний до Дм. Антоновича, але стверджує: „В усякому разі щодо чесности і порядности Антоновича я не маю наменшого сумніву". (ч. II, стор. 15).

Онацький кількома наворотами згадує в споминах Михайла Єреміїва. Під датою 17 грудня 1919 р. він записав: „Бачив сьогодні телеграму, якою відкликано Антоновича. Підписав її „директор Вагриніський"... Потрібні інструкції привезе секретар Єреміїв". (ч. I, ст. 130). Під датою 23. 5. 1920 Онацький пише про телеграму від Вагриніського, в якій подано відпис телеграми Антоновичеві з висловами довір'я і з проханням „повернутися до праці на пост посла УНР в Італії"... (ч. II, стор. 142).

Цю „загадку" можу легко розв'язати. На початку листопада 1919 р. п. М. Єреміїв приїхав з Риму до Кам'янця. Заходив і до мене, як секретаря ЦК Української Соціял - Демократичної партії, і багато говорив негативного про Д. Антоновича. Був він також у прем'єра І. Мазепи, добивався звільнення Антоновича з посту голови місії УНР у Римі... Мазепа не міг цього зробити, не мавши опінії від самого Дм. Антоновича, хоч він одночасно керував Міністерством Закордонних Справ. Оскільки мова була про особу Д. Антоновича, визначного діяча УСДРП (він був головою на 6-му з'їзді партії в Києві, в грудні 1919 р.), ця справа не могла бути вирішена без відома інших членів ЦК, зокрема без секретаря ЦК УСДРП. Однак, Єреміїв покинувши Кам'янець, потвердив, що дістав розпорядження з підписом Мазепи про передачу керування місією в Римі радникові Василеві Мазуренкові...

Очевидно, Андрій Лівицький і Симон Петлюра, бувши на початку 1920 р. в Варшаві, побачили, що з тим „підписом Мазепи" негаразд (Мазепа був тоді в Зимовому Поході). Тому Антонович одержав телеграму з Варшави бути на чолі місії в Римі.

До цього замітка моя власна: бувши в Празі від 1923 р., І. Мазепа був здивований тим, що Дм. Антонович уникав зустрічей і розмов з ним. Мазепа оповідав мені, що вирішив цю справу вияснити в розмові з Антоновичем. Коли Антонович згадав про „розпорядження", ніби підписане І. Мазепою, Мазепа рішучо заперечив, сказавши, що ніколи не підписував і не міг підписати звільнення голови дипломатичної місії, та ще й не вислухавши Дм. Антоновича. Після тієї розмови між Антоновичем і Мазепою відновилися нормальні стосунки, бо вони ствердили, що комусь третьому була потрібна ця містифікація...

Тому слова в споминах Є. Онацького, що Дм. Єреміїв „одержав папір від Мазепи про відкликання Антоновича" (ч. II, стор. 143), вимагають коректури: чи був той папір справжній?

(Далі буде)

Володимира Запаранюка переобрано на голову Ютицько-Сиракюзької Округи УНСоюзу

(Закінчення зі стор. 1-ої)

вітний діловод, а до Контрольної Комісії обрано Івана Пиндуса на голову й Миколу Кривка і Олексу Гадза на членів. Після цього організаційну доповідь виголосив головний секретар д-р Ярослав Падох, який з'ясував загальний стан УНСоюзу, а окремо його минулорічну кампанію за збільшення числа членів УНС та цьогорічні, уже чотиромісячні змагання в цьому напрямі. Вказуючи на систематичність праці як основу всякого успіху, доповідач закликав приявних спільно нести тягар громадської, союзової праці, а не складати її на плечі одним-єдиного відділового секретаря. Про працю Округи і її поодиноких Відділів в минулому році та в першій третині цього року говорив обласний організатор Василь Оріховський, який пригадав усім Відділам їх обов'язки та вказав наскільки вони їх виконали, чи занедбали. Після ширшої дискусії над справами, які порушено в обох доповідях, в якій забирали голос Іван Пігуляк, Іван Чопко, Іван Яковенко й інші, доповідачі відповіли на порушені питання та, переходячи до обдумання і схвалення пляну праці на цей рік, давали конкретні поради, які заходи запевнять успіх організаційних змагань Відділів і всієї Округи.

Дискусію над майбутньою працею замкнув голова Округи В .Запаранюк, який запевнив представників Головної Канцелярії УНС, що Округа куди краще, як в минулім році, виконає свої зобов'язання у відношенні до УНС. Після цього секретарі Відділів Григорій Гаврищків з Обурн склав на руки д-ра Я. Падоха дев'ять аплікацій нових членів, а секретарі Ярослав Сенишин з Геркімер та Іван Чопко з Елмайри склали по сім аплікацій. Разом 23 подань про забезпечення в УНС передала Округа з нагоди зборів ,щоб, як писав раніше до секретарів головний секретар д-р Я. Падох, він не від'їхав зі зборів „з порожніми руками". Маючи ще сім аплікацій від Округи Боффала, д-р Я. Падох передав гол. канцелярії зі своєї поїздки в останнім кінці тижня разом тридцять членських аплікацій.

Після закінчення формальної частини зборів, місцеві союзові діячі запросили учасників на гостину, в часі якої приявні склали голові зборів о. деканові Богданові Смикові побажання з нагоди його уродин й відспівали йому „многая літа". Отцеві Б. Смикові сповнилося 60 років життя і складаючи йому з цієї нагоди побажання, приявні зокрема бажали йому, щоб його син, старшина американської авіяції, щасливо повернувся з В'єтнаму. Промовляли І. Пігуляк, М. Павлів, Іван Яковенко й о. Б. Смик, який, подякувавши за побажання, підмітив, що кожна людина повинна віддати частину свого часу, гроша і праці для своєї громади й він ,в міру часу, що його залишають його душпастирські обов'язки, завжди радо співпрацює з ширшою українською громадою, а особливо з союзовою, бо УНСоюз і його газета „Свобода" є важливими підставами нашої громадської і церковної організованости й сили. Отець Б. Смик привітав приявного на зборах видатного місцевого діяча і довголітнього члена УНС лікаря д-ра Михайла Логазу, який, дякуючи за вітання, підмітив вагу УНСоюзу для місцевої і ширшої української громади. На закінчення зборів і гостини ,містоголова Українського Народного Дому п. Ривюк склав побажання Окрузі та о. Смикові, а о. Смик подякував місцевим союзовцям, УНДомі та господині прийняття пані Михайлині Годзяр за щиру гостину. Поміж ухвалами зборів є постанови відбути в літі в Елмайрі Союзовий День-пікнік, а осінню в Ютиці влаштувати зустріч-бенкет з приводу 20-річчя місцевого 484-го Відділу УНС та для пошанування заслужених союзових діячів. Молитвою о. Б. Смик закінчив цей союзовий день у Сиракюзах.

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ШКІЛЬНИЦТВА В НЮ ЙОРКУ не дала побажаних і сподіваних наслідків. Виявилось, що місцеві Шкільні Ради більше дбали про свої впливи та „силу", чим про стан шкільництва і рівень знання учнів.

МІСЬКИЙ КОНТРОЛЕР БІМ У НЮ ЙОРКУ виступив з критикою посадника Ню Йорку Джона Ліндзі. Ейбрем Бім каже, що Д. Ліндзі вимагає від стейту 227 мільйонів долярів допомоги для міста, а насправді треба не більше як 40 мільйонів долярів.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

В РІЧНИЦЮ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ нашої Найдорожчої і Незабутньої ДОНЕЧКИ і МАМИ

бл. п. ОЛЬГИ ГРУДИ уродженої ЖУК

буде відслужена

ПАНАХИДА

в суботу, 13-го травня 1972 року

о год. 12:30 дня

на Українському Православному Цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Приятелів і Знайомих просимо помолитись за спокій Її душі.

В глибокому смутку:

батько — ОМЕЛЯН
мати — МАРІЯ
донька — ІННА

Замість квітів на свіжу могилу

сл. п. інж. Антона Хухри

на Фонд „Церква в Потребі" зложили:

По 30.00 дол. — Василь Колодій.

По 25.00 дол. — Василь Кий, Юрій Ганкевич з родиною, Андрій Лесів.

По 20.00 дол. — Орест і Соня Питлярі, проф. Дам'ян і Дарія Горняткевич, інж. Евген і Ірина Мельники, Володимир Квас, Т-во за Патріярхальний Устрій УКЦ — Відділ Керґонксон.

По 15.00 дол. — Іван Брикович, Працівники пекарні „Кий", Богдан Божемський.

По 10.00 дол. — Михайло Клецор з родиною, Іван Хоманчук, Олена Питляр, Володимира Михайлів, Роман Брикович, Франко Грабовий, Софія і Микола Барусевич.

По 5.00 дол. — о. Ярослав Щуст, о. Іван Мак, Стефан Орловський, Микола Олійник. Разом: 400.00 дол.

Збірку перевело Т-во за Патріярхальний Устрій УКЦ — Відділ Керґонксон.

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що у вівторок, 9-го травня 1972 року відійшла у Вічність на 85-му році життя, наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

бл. п.

АННА З ПАЧКОВСЬКИХ КАШУБИНСЬКА

уроджена в Негрибці, пов. Перемишль, Західня Україна.

ПАРАСТАС відбудеться в четвер 11 і п'ятницю 12 травня ц. р. о год. 8 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин при 801 Springfield Ave., Irvington, N.J.

ПОХОРОН в суботу, 13-го травня 1972 р. о год. 9:30 ранку з церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., на цвинтар Gate of Heaven, Hanover, N.J.

В глибокому смутку:

муж — АНДРІЙ
донька — НАТАЛІЯ ШАРАНЕВИЧ з донями МОТРЕЮ й ІРУСЕЮ
син — СТЕПАН з родиною в Україні
зять — СТЕПАН ГУК з донькою ДАРІЄЮ ШОТ, зятем і внуками
сестрінок — СТЕПАН ДЕДЬО з родиною
братаниці: інж. ІРЕНА КАШУБИНСЬКА
СТЕФАНІЯ ЦЕГЕЛЬСЬКА з мужем РОМАНОМ і синами
Близька і дальша Родина в ЗСА і Україні

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що 4-го травня 1972 року, ненадійно упокоївся в Бозі на 71-му році життя наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, ТАТО і ДІДО

бл. п.

МИХАЙЛО ЧИПЧАР

бувший учасник Визвольних Змагань та член багатьох українських організацій в ЗСА.

ПОХОРОН відбувся в суботу, 6-го травня 1972 р. о год. 9-ій ранку з похоронного заведення Бутай до церкви Непорочного Зачаття при вул. McDougall, Hamtramck, Mich., а опісля на місцевий цвинтар.

В глибокому смутку:

дружина — СОФІЯ
дочка — ЯРОСЛАВА з чоловіком ІВАНОМ КАРПІЙ
син — ІГОР з дружиною ЗЕНОВІЄЮ
син — ЯРЕМА
внуки — МИРОН і ТАНЯ
та близька і дальша Родина в Клівленді і в Україні

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого БАТЬКА, ДІДУНЯ і ПРАДІДУНЯ

бл. п.

о. ЙОСИФА КОСТЕКА

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ З ПАНАХИДАМИ

в СУБОТУ, 13-го ТРАВНЯ 1972 р. о год. 9-ій ранку в церкві ЧЕСНОГО ХРЕСТА в АСТОРІЇ, Н. Й.;

в НЕДІЛЮ, 14-го ТРАВНЯ 1972 р. о год. 10:30 рано в церкві СВ. ПОКРОВИ, БРОНКС, Н.Й.

Родину, Приятелів і Знайомих просимо про молитви за душу Покійного.

РОДИНА

СТАНИЦЯ БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА в КЛІВЛЕНДІ, Огайо

поділяє всі печалі із Родиною покійного

майора св. п. БОГДАНА ЛИСЯКА

і всією Дивізійною Родиною

і замість квітів на могилу Його, складає 50.00 долярів на пресовий фонд військово-політичного журналу „Вісті".

Ізраїльські вояки звільнили пасажирів схопленого літака

Тель Авів. — Після 23-ох годин, пережитих під постійною загрозою загину, 90 цивільних пасажирів і 10 членів залоги ізраїльського літака, що його четверо арабських терористів схопили в дорозі з Відня до Ізраїлю, були звільнені ізраїльськими парашутистами. Нічию з 8 на 9 травня ізраїльські механіки підкралися під літак, що стояв за яку милю від летовища, у темному його куті, і пошкодили літак так, що він не міг би полетіти до Каїро, як цього вимагали терористи. Після того ізраїльські парашутисти, зодягнені в уніформи техніків летунської лінії, прибули ніби направляти літак, підсунулись до вікон і дверей та відкрили вогонь. Два терористи негайно згинули, одна терористка була ранена, а друга, що тримала ручну гранату, піддалася. Вся та рятувальна акція тривала 8 секунд. Терористи вимагали звільнення ізраїльськими властями 317 полонених арабських партизанів і відвезення звільнених та їх самих до Каїро.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

СЛІДСТВО В АФРИКАНСЬКІЙ УГАНДІ ВИЯВИЛО, що два американські журналісти, Ніколяс Строг і Роберт Зідле, які „зникли" літом минулого року, насправді згинули з рук чорних вояків, як прийшли до їх табору, щоб перевести інтерв'ю з місцевими старшинами. Коли справа стала голосною, один полковник наказав викопати похоронені тіла американців, спалити їх і розвіяти попіл, і так само спалити їхнє авто, щоб не залишилось ніякого сліду. Все це в подробицях виявив тепер один угандський лейтенант.

З В'ЯЗНИЦЬ У ПІВНІЧНІЙ ІРЛЯНДІЇ ЗВІЛЬНИНО 205 „притриманих", щодо яких була підозра, що вони активні члени підпільно - революційної Ірляндської Республіканської Армії, й уділено 207 особам амнестію за участь в нелеґальних походах. 727 ірляндських католиків перебувають ще у в'язницях Північної Ірляндії на основі надзвичайного декрету, без слідства і суду. Помалу йде далі процес ступневого звільнювання їх, але терор в тій країні не припиняється.

ЗАЛИШОК ПАЛЬНОГО В КОСМІЧНІЙ КАБІНІ „Аполло-16" вибухнув у лябораторії в Сан Дієґо, на морській повітряній базі. Від вибуху невикористаного під час лету „Аполло-16" до Місяця пального потерпіли 38 осіб, службовців бази, переважно від отруйного диму. Нікому з них не загрожують якісь комплікації. Сама космічна капсуля від того вибуху не пошкоджена.

В АФРИКАНСЬКІЙ ДЕРЖАВІ УҐАНДІ ТАКИЙ ВНУТРІШНІЙ ЗАКОЛОТ, що десятки тисяч людей, спокійних автохтонів, згинули з рук членів організації, яка зове себе „Голосом революції". Насправді це ворожнеча між чорними племенами: члени племени Ґуті вирізують членів племени бурурі.

ГРЕЦЬКИЙ БІЛЬЙОНЕР АРІСТОТЕЛ ОНАССІС ПРИБУВ до Південно - африканського Союзу у зв'язку з своїми переговорами з тамошнім урядом про інвестицію капіталу в корабельний та рудокопний промисл. Онассіс є чоловіком пані Джекі Кеннеді.

СОТНІ ЛЮДЕЙ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У НЮ ЙОРКУ в щорічній параді, присвяченій пам'яті видатного негритянського діяча Мартіна Лютера Кінґа. Вони пройшли яких 40 бльоків містом, головно по 5-й евню. Параду спонзорував 369-й Відділ Асоціяції Американських Ветеранів. Такі паради, присвячені пам'яті д-ра Кінґа, відбуваються в Ню Йорку з 1969 року.

„ТРЕТІЙ ВИМІР" СОВЄТСЬКОЇ ДИПЛОМАТІЇ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

портових робітників, підготові „бойових пунктів" на випадок потреби в майбутньому, мачали свої пальці до подій в Ірляндії. Між іншим, Інтеліджен Сервіс дуже коротко повідомив, що головна особа, яка спричинилася до викриття цієї совєтської зграї шпигунів в Англії і в багатьох інших европейських країнах, полковник КҐБ Олег Лялін, зробив це тому, що він є українцем за національністю і ніяк не міг погодитися з московською політикою відносно України. Пояснення Ляліна дуже шляхетне, але наскільки відповідає воно правді, годі сказати.

Кількох совєтських „дипломатів" викинули з Мехіко, де вони хотіли були змінити президента республіки. Понад сотку їх викинула маленька Болівія, в якій Москві „не сподобався" президент Банзер. Бразилія тихцем, щоб уникнути чергового міжнародного скандалу, викидає теж чимало совєтських представників. Потроху їх позбуваються в скандинавських та інших країнах. В Уруґваї та Арґентині, коли там скріпляться уряди, теж напевно переведуть ґрунтовну чистку від совєтчиків..

Подібні скандальні провали в „третій ґалузі" совєтської дипломатії вже мусіли б перекреслити кар'єру керівника КҐБ Андропова, але він має в Кремлі дуже широку спину в особі самого генерального секретаря ЦК КПСС Леоніда Брежнєва. Це ж ніхто інший, як Брежнєв, перевів Андропова з секретарів ЦК партії на становище голови КҐБ. Отож, удар по Андропову посередньо був би й ударом по Брежнєву.

У СПРАВІ ЛИСТА МІЛЕНИ РУДНИЦЬКОЇ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

і буквою соборового Декрету Українська Католицька Церква має право на Патріярхат, то відмова в задоволенні цього права була б порушенням засади рівности й справедливости, себто була б рівнозначна з дискримінацією і знеціненням Української Католицької Церкви, порівнюючи з тими східніми Церквами, об'єднаними з Апостольським Престолом, які мають своїх патріярхів" (стор. 326).

„Запам'ятаймо добре три основні постанови Апостольської Столиці і Другого Ватиканського Собору відносно верховного архиєпископа і Патріярхату, бо вони Magna Charta прав Української Католицької Церкви і на сьогодні, і на довгі часи. Ось вони:

1. Львівська Митрополія має статус Верховного Архиєпископа. Львівський Митрополит Кир Йосиф Сліпий є Верховним Архиєпископом всієї Української Католицької Церкви. (Декларація Священної Конгрегації для Східніх Церков 23 грудня 1963, затверджена Папою Павлом VI і вписана в Акт Апостольської Столиці).

2. Верховні архиєпископи мають таку саму юрисдикцію в своїх Церквах, що патріярхи в своїх. (Соборовий Декрет про Східні Католицькі Церкви, стаття 10).

3. Традиційною формою управління східніх Церков є Патріярхат. Ті Східні Католицькі Церкви, що не мають досі патріярхального устрою, повинні бути піднесені до гідности Патріярхату, очоленого власним патріярхом. (Соборовий Декрет про Східні Католицькі Церкви, статті 7, 9, 11).

Практичні висновки з наведених постанов для українського громадянства — ясні. В особі Верховного Архиєпископа Українська Католицька Церква має свого Первоієрарха з патріяршими правами. Всі її епархії, всі її владики, священики і вірні підлягають його юрисдикції. І не тільки слухняність належить йому, як батькові й голові Церкви, але за його рани й заслуги вся Церква винна йому найглибшу пошану і відданість" (стор. 329).

Наведені вище уривки з книжки „Невидимі стигмати" не потребують жадних коментарів і виразно вказують, звідкіля випливала моя „фантазія", в якій „нема жадного слова правди". На цьому місці ще раз підкреслюю своє ствердження в рецензії, що книжка Мілени Рудницької змістово і речево представляє Верховного Архиєпископа Блаженнішого Кир Йосифа Сліпого, а поруч з тим й проблеми УК-Церкви під сучасну пору та заслуговує на увагу.

НЕЗВИЧАЙНА ОПЕРАЦІЯ

„До Черкаської обласної лікарні привезли колгоспника Івана Мороза, в серці якого була 8-сантиметрова швейна голка. Напередодні він займався шиттям і, закінчивши роботу, застромив голку в ліжко", подала „Молодь України" з 25 квітня. Вночі голка пройшла в тіло й так дісталась до серця, хворий проснувся з болями в грудях. „Операція, яка тривала дві з половиною години, пройшла успішно. Тепер хворий видужує". Оперував лікар В. Самохвал.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 13-го ТРАВНЯ 1972 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Володимира 130 Відд. о год. 8-ій веч. в приміщенні Укр. Кат. Ветеранів при 33 E. 7th St. — Управа.

КЛІФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Укр. Січ 182-ий Відд. о год. 1-ій по пол. в залі Укр. Правосл. Церкви при 635-655 Broad Ctreet. — Управа.

НЕДІЛЯ, 14-го ТРАВНЯ 1972 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Т-ва Сокіл 336 Відд. від 11 до 1 год. по пол. в церковній залі св. Йосафата при 5720 Стейт Рд. Прохається чл. вирівняти вкладки. — В. Шмагло, предс., Гр. Кісіль, секр.

ДИТРОЙТ, Міш. Місячні збори Б-ва св. І. Хрестителя — 292 Відд. о год. 1:30 по пол. в УНДомі. — В. Терлецький, гол. П. Федик, фін. секретар.

ГАМТРАМК, Міш. Місячні збори Т-ва М. Шашкевича 94 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Дем. Клюбі при вул. Ґрилінґ 2376. — М. Борисьекевич, рек. секр.

МОНЕСЕН, Па. Місячні збори 338 Відд. о год. 1-ій по пол. в Українській Залі на 2-ій вул. 213 Скуммекер Аве. Проситься вирівняти вкладки. — П. Янковський, предсідник, М. Куць, секретар.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Б-ва І. Хрестителя 76-ий Відд. о год. 1-ій по пол. в Укр. Кат. Школі, при Сенфорд і Айві вул. Проситься вирівняти вкладки. — В. Боярський, гол., Т. Клебан, касир, М. Демчук, секр.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва М. Грушевського — 219 Відд. о год. 10-ій ранку в залі Seventh Day Adventist Church, Norman Rd. & Irvington Ave. Проситься членство прибути. — М. Юров, секр.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Спеціяльні збори Т-ва Т. Шевченка 64 Відд. о год. 2 по пол. у Винярського при 482 Main St. Проситься всіх прибути. — І. Вурний, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збирання чл. вкладок за місяць травень від Т-ва Дністер — 430 Відд. як слідує: в УСТ Тризуб 14 травня від год. 1-3 по пол.; в Укр. Домі при 23 і Бравн вул. 20 травня від год. 7-9 веч. Проситься вирівняти вкладки. — Д-р І. Скальчук, гол., І. Книгницький, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла 102 Відд. зараз по Співаній Службі Божій в 11:30 ранку в церковній залі церкви св. Йосафата при 5720 State Rd., Parma, Ohio. — М. Малеський, предс., І. Жгуба, кас., М. Бобечко, секретар.

ТАРЗАН, Ч. 6746. Тарзан додає відваги покаліченим мужам

Говорять тепер, Тарзане, що ми, уру-уруси, які маємо тільки одну руку, є тільки половинними мужами! Не можемо ходити на лови! Не можемо управляти наших піль! Або боронити наших жінок! Наші діти терпітимуть голод!

Ті, які таке говорять, друже уру-уру, забувають, що тільки людина з половинним духом є пропащою людиною!

Це харчі для вас, щоб ви забрали їх назад для ваших родин, під час коли ваші мужі залишаться тут на лікування... Завезіть цю вістку далеко, від села до села...